

Pucheroki i Herody - edycja 2011

Wielkie dziedzictwo w małych Herodzie

Samorząd Województwa Małopolskiego przyznał Stowarzyszeniu Rozwoju Gminy Zielonki pomoc finansową na realizację projektu pt. „Pucheroki i Herody – promocja zwyczajów ludowych Korony Północnego Krakowa”. Projekt otrzymał wsparcie finansowe w wysokości 24 973 zł. O dofinansowanie wnioskowano w ramach małych projektów – działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania Korona Północnego Krakowa. Umowę przyznał pomoc podpisano 3 marca 2011 roku. **Przewidywane zakończenie projektu to czerwiec 2012 roku.**

Zamiarem realizatorów projektu jest, aby o Herodach mówiła się, czyli rozpowszechnienie wiedzy o tym zwyczaju i o grupach kółdniczych, które z zapałem od wielu lat kultywują podczas karnawału tradycję Herodów, m. in. podczas corocznego przeglądu grup kółdniczych w Zielonkach. XII Przegląd, który odbywa się 15 stycznia 2012 roku był okazją do zaprezentowania lalek – sympatycznych małych Herodów. Wyprodukowanie lalek przez miejscowych rzemieślników i artystów jest oczywiście dużego przedsięwzięcia, na które Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Zielonki pozyskało grant w ramach tzw. małych projektów – „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju”, za pośrednictwem Lokalnej Grupy Działania Korona Północnego Krakowa z PROW 2007 - 2013.

Muzea Etnograficzne w kraju, a także inne instytucje promujące dziedzictwo narodowe w Polsce i za granicą, otrzymają kukiłki – tych Herodów i wielkanocnych Pucheroczków, o których usłyszycie Państwo tuż przed świętami wielkanocnymi. Przygotowywany jest również folder przybliżający podkrakowskie zwyczaje wielkanocne i bożonarodzeniowe. Przed Wielkanocą odbędą się warsztaty dla uczniów przybliżające zwyczaj chodzenia po Pucherach. Impulsem do projektu było wykonanie pierwszych egzemplarzy lalki Pucherocha przez Centrum Kultury w Zielonkach w 2009 roku i kolejnych w roku 2010, a lalka ta została uznana za maskotkę gminy Zielonki. Teraz dojdzie do niego mały Herod. Oba reprezentują tradycję dwóch najważniejszych świąt w polskiej tradycji. Choć wiele je różni, choć to, co pochodzi z gminy Zielonki. Od momentu prezentacji poszły również w świat – stały się pamiątką dla wszystkich sześciu grup kółdniczych obecnych na przeglądzie – powródowały zatem do gmin: Limanowa, Maków Podhalański (województwo małopolskie) oraz gminy Miłówka (województwo śląskie).

Warto wspomnieć, że swój prapremier figurki Heroda miały podczas Dnia Gminy Zielonki na Rynku Głównym w Krakowie 17 grudnia 2011 roku, gdzie cieszyły oko na stoisku promocyjnym gminy Zielonki. Figurki Pucherocha i Heroda zostały przekazane 15 października 2011 roku, podczas spotkania z okazji jubileuszu 5-lecia Stowarzyszenia Korona Północnego Krakowa, prezesowi Stowarzyszenia Piotrowi Adamczukowi, jako efekt jednego z pierwszych wybranych do dofinansowania przez Radę Stowarzyszenia KPK tzw. „małych projektów”.

Gratulacje w niedzielę 15 stycznia odebrały od razu na ręce wójta gminy Zielonki od władz powiatu krakowskiego, również obdarowanych Herodem – starosty powiatu Józefa Krzyworzeki oraz Tadeusza Nabagą – przewodniczącego Rady Powiatu Krakowskiego.

Wytoczone przez stolarza z Zielonek Tadeusza Nogicia, ubrane przez siostry Garlicy Murowanej Dorotę Król (twórczynię strojów dla Herodów z Trojanowic, nowo powstałej grupy kółdniczej z gminy Zielonki) oraz z twarzyczkami wymalowanymi przez artystkę plastyk Paulinę Dąbrowską – Dorotę mamy nadzieję podbiją serca wszystkich, a czyni to niech ugruntują pamięć o ludowym dziedzictwie, pięknej odrębności kulturowej naszego regionu i o gminie Zielonki.

Na tle zwyczajów kółdniczych Małopolski wyróżnia się praktykowany w powiecie krakowskim, a w gminach Korony Północnego Krakowa szczególnie, zwyczaj kółdowania Herodów. Polega on na odgrywaniu inscenizacji wydarzeń na dworze króla Heroda, gdy w Betlejem narodził się Syn Boży. W czasie przedstawienia obserwujemy reakcję władcy Judei na wieść o narodzeniu Mesjasza, jego okrutny rozkaz rzezi niewiniątek i karę za pych i okrucieństwo. W świątce Heroda wystąpią: Turek, Ułan, Hetman, odwiedza go też Jyd, wreszcie Śmierć i Diabeł, w odmianach do grupy dojdą Anioł i Koza.

Widowiska herodowe wprowadzają do obrędku kółdowego elementy teatru o treści opowiadającej o wydarzeniach biblijnych i teatru ludowego. Ujmując jest umownie takiego teatru, w którym widzów nie razi, że poległ Ułan śpiewa nad swoim grobem. Inszenizacja dostosowuje się również do zastanych w domach warunków, integruje się sceniczenie z kandydym gospodarstwem – choćby poprzez przebieg marszaka o tron dla króla, którym może być

W ramach naszej strony stosujemy pliki cookies w celu świadczenia usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do Twoich indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień przeglądarki oznacza, że bierzesz udział w zbieraniu danych. [Wybierz](#) [Zamknij](#)

wzi?te od gospodarza krzes?o, a nawet prosty taboret.

Rodow?d takich przedstawie? si?ga ?redniowiecznych misterii religijnych, które odgrywane by?y w ko?cio?ach z okazji wi?kszych ?wi?t. Do Polski, jak podaj? ?ród?a, trafi?y jeszcze przed XIII wiekiem, gdy? w?adze ko?cielne wydawa?y niekiedy zakazy ich praktykowania. St?d przedstawienia przenios?y si? do wiosek. Pierwotne misterium, ca?o?ciowo obejmuj?ce wydarzenia zapisane w Biblii rozpad?y si? na kilka cz??ci, jedn? z nich, która przetrwa?a do dzi? dnia s? Herody. Dawniej chodzenie po kol?dzie z królem Herodem nazywane by?o „przebierank?”. By?o na wsi szeroko praktykowane, ale nie posiada?o odleg?ej metryki, jak podaje w swoim opracowaniu „Herody” Zofia Cie?la – Reinfussowa. W wielu miejscach, które dzi? s? pr??nymi o?rodkami kultywowania tego zwyczaju pojawi? si? on stosunkowo pó?no, jak np. w Modlnicy, dopiero pocz?tkiem XX wieku.

Wa?nym momentem w zanikaniu Herodów by?a I wojna ?wiatowa, kiedy to m??czy?ni i dorastaj?ca m?odzie? musieli i?? na wojn?. W czasie okupacji niemieckiej z kolei Niemcy zabraniali liczniejszych zgromadze?, w?adze komunistyczne te? wrogo odnosil?y si? do zespo?ów kol?dniczych, bywa?o te? tak, ?e grupa dostawa?a pozwolenie na odgrywanie widowiska, ale tylko na dany rok i w obr?bie w?asnej wsi. Ale nie da?a rady wojna, ani pierwsza ani druga, i Herody pod Krakowem kol?duj?.

[Galeria zdj??](#) [1]

Wi?cej o projekcie: [Pucheroki i Herody](#) [2]

Source URL: <https://srgz.pl/aktualno%C5%9Bci/pucheroki-i-herody-edycja-2011>

Links

[1] <https://srgz.pl/galerie/pucheroki-i-herody>

[2] <https://srgz.pl/projekty/pucheroki-i-herody>